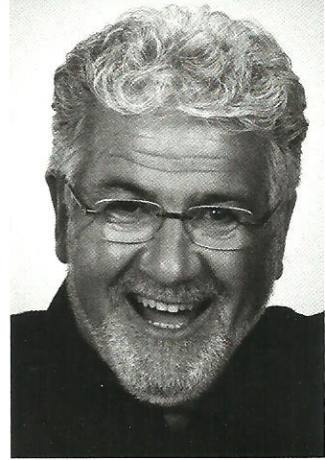

יוסי אלפי, משורר ואיש
תיאטרון, מנהל פסטיבל
מספרי סיפורים

על הנסתר והבלתי נראה החברתי שיכחה של סיפורי האנשים והתרבויות מהן באנו משפיעה על מי שאנחנו היום

אותה שכונה, גרים באותו בניין רב דירות ואיננו יודעים דבר על ה"אחר". פעם הבתים היו רחוקים זה מזה ושרות היו מפרידים בין בית לבית ופרדסים בין שכונה לשכונה, אבל האנשים היו קרובים זה לזה. היום הבתים צפופים זה לזה והאנשים רחוקים זה מזה. פעם אנשים היו בלי טלפונים, בלי מערכות תקשורת אישיות ואורחים היו פשוט דופקים בדלת ובאים לבקר - פנים אל פנים. מי יעז היום לבוא לבקר אחר את השני? אנחנו בקושי מדברים בטלפון ישירות אחד עם השני, אנחנו קודם שולחים ס.מ.ס. לברר אם אפשר לדבר ולא מעזים לצלצל עד שאין ס.מ.ס חוזר האומר "כן".

אנחנו למעשה אפילו לא מכירים את עצמנו כי איך נכיר את עצמנו אם אין לנו מספיק אינפורמציות על האחר החי אתנו? זאת הסיבה, שהשירה, שהייתה פעם גולת הכותרת לתרבותו של עם, קהילה וחברה, נדחקה היום לקרן זווית, משום שהיא מהווה פתח אל "האני האחר". היא מייצגת את ה"אני". אלו שיש להם עניין ב"אני" של האחרים יפנו אל השירה. מה הפלא אם כן שהשירה, נור התרבות, היא הראשונה להיפגע. אנשים פחות ופחות קוראים שירה. פעם ידענו שירים בעל פה, היינו מביאים ספרי שירה כמתנות לחברים במקום זרי פרחים, זרי שירים. היום הכול ארבעה במאה. אבל אני עדיין מתעקש ועוד מעט קט אוציא עוד ספר שירים ה-12 במספר.

מי בכלל מסגל לשמע שיר של מישו אחר? (יוסי אלפי)

מי בכלל מסגל לשמע שיר של מישו אחר?
אדם קץ בשירת אחרים
ומקין בשירתו
שאיינה קצה
מקצץ שירי אחרים
במקצצות שירתו
רוצק מים
לשיריו
הקוצניים
מקץ השנים
הוא ושירתו
כשושנים בין חושים
נקץ כמו קוציו
הקצוצים
מי בכלל מסגל לשמע שיר של מישו אחר
למי יש פח לשיריו של האחר
בזמן שאתה מרגיש הוא מדבר
אתה עסוק במחר, הוא משורר
פעם היה לך האחר חבר
היום אתה הוא
כבר משהו אחר

אנחנו הישראלים חיים במעבדה האנושית המורכבת ביותר בעולם. הגענו לכאן מכל הארצות ומכל התרבויות. מתבונן מבחוץ היה חושב שעובדה שכזו הייתה צריכה לגרום לאדם סקרנות עמוקה לדעת, לחקור, להכיר, ולהבין את תרבותו של האחר, אך אין זה כך. מעטים מאתנו יודעים על תרבותם של האחרים בארץ הזאת.

כמה יודעים שאני מגיע לארץ הזאת 2600 שנה אחרי שמלך ישראל גלה לבבל? כמה יודעים על התרבות ארוכת השנים הזאת? כמה יודעים שמעבר לתלמוד, למשנה ולחוכמה העתיקה היו חיים מלאי תרבות בארץ ממנה אני בא. כמה יודעים על הפעילות הציונית בעיראק? כמה יודעים על המחתרת, בה היה רוב מוחלט של נשים צעירות? כמה יודעים על הרכוש שנותר שם? וכמה בכלל יודעים שאת הטכניקות של היידיש המציאו בעיראק לפני מאות שנים?

כשאבי היה מספר שהוא היה גיבור במחתרת הציונית, הייתי חושב שהוא המציא זאת מתוך מוחו המזרחי הקודח. כארבעים שנה לאחר מותו, החליטו להעניק לו את אות לוחמי המדינה "העל"ה" בלי שידע לעולם שהוא קיבל אותו.

מותו של אדם, או מותה של קהילה היא עניין קשה ולפעמים אף טראגי, אך מות סיפורו של האדם המת ומות סיפורו של הקהילה שנכחדה הוא קשה וטראגי שבעתיים. לצערי הרב ישנם אישים ואנשי שים בארץ הזאת שסיפורם ימות עם מותם וגרוע מזה, ישנם אנשים החיים בתוכנו, שעשו רבות וסיפורם מת והם עוים בחיים. רק עם מותם מתגלה סיפורם והכאב בחייהם שהיה קשה מנשוא.

ישנן קהילות רבות שהגיעו לארץ וסיפור קהילתם מת בארץ מוצאם ולא מצא חיים בארץ הזאת. הם למעשה היגרו לארץ כדי להמשיך ולקיים את מורשתם ההיסטורית ואת סיפורם הקהילתי והנה, דווקא כאן, בארץ חמדת אבות, הם נשתכחו, מורשתם ירדה לטמיון. היום, אחרי עשרות שנות גאולה, הדור השני והדור השלישי שי של אותם עולים/מהגרים לא יודע על עצמו ועל מורשתו דבר. לא סיפרו להם, לא לימדו אותם, הם לא יודעים. הלאדינו גוססת, היידיש נחלשת, השפות היהודיות מארצות המגרב נעלמו ואינן והסיפורים כאילו לא היו. עולם נסתר ובלתי נראה.

אנחנו יושבים באותה ארץ, חיים באותה עיר, לפעמים חולקים את